

Nr 421.

Av herr **Hansson, Sigfrid**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förenings- och förhandlingsrätt med mera.*

I proposition nr 240 föreslår Kungl. Maj:t riksdagen att antaga bl. a. förslag till lag om förenings- och förhandlingsrätt.

I 4 § av förslaget stadgas att föreningsrätten skall lämnas okränkta. Från denna allmänna regel om föreningsrättens okränkbarhet stadgas i paragrafens andra stycke undantag beträffande arbetsledares rätt att tillhöra förening av honom underställd personal. Undantagsbestämmelsen är av följande lydelse:

”Vad i första stycket stadgas skall icke utgöra hinder för intagande av föreskrift i kollektivavtal, att arbetsledare eller annan i förtroendeställning ej må vara medlem av förening, som avser tillvaratagande av honom underställd personals intressen gentemot arbetsgivaren. Ej heller skall stadgandet äga tillämpning å åtgärd, som avser att åstadkomma föreskrift, varom nu sagts, eller grundas på sådan föreskrift.”

Enligt det till grund för propositionen liggande förslag till lag om förenings- och förhandlingsrätt, vilket avgavs av kommittén angående privatanställda, skulle lagens bestämmelser rörande såväl föreningsrätten som förhandlingsrätten kunna försättas ur kraft genom kollektivavtal. Mot att sålunda även föreningsrättsreglerna gjordes dispositiva riktades vägande anmärkningar såväl i en till förslaget knuten reservation av kommittéledamoten hr Sölvén som sedermera i ett flertal remissyttranden, bl. a. av Landsorganisationen och De anställdas centralorganisation (Daco). Propositionen upptager icke någon motsvarande bestämmelse; föreningsrättsreglerna ha gjorts tvingande. Som en följd härav har, med hänsyn till kollektivavtalspraxis, den anförda undantagsbestämmelsen för arbetsledare upptagits.

Emellertid är undantagsregelns utformning icke tillfredsställande. Undantagets utsträckning att utöver arbetsledare avse även ”annan i förtroendeställning” är ägnad att medföra svårigheter särskilt för organisationsrörelsen bland de anställda, där den vertikala organisationsprincipen genomgående tillämpas. Begreppet ”förtroendeställning” är på intet sätt bestämt. Det synes mig emellertid angeläget att man så långt som möjligt undviker att i en föreningsrättslagstiftning införa begrepp, vilka på grund av sin obestämda karaktär bereda möjlighet för obehöriga anspråk och åtgärder.

Begreppet arbetsledare torde, för undvikande av osäkerhet och oenhetlighet i tillämpningen, kräva en legal bestämning, anslutande till kollektivavtalspraxis.

Enligt sista punkten av 4 § 2 st. skall stadgandet i första stycket ej heller äga tillämpning å åtgärd, som avser att åstadkomma arbetsledareklausul eller grundas på sådan klausul. Med ”åtgärd som avser att åstadkomma” åsyftas tydlig-

gen kollektiv stridsåtgärd mot arbetstagarparten i sammanhang med en avtalsrörelse. I sin nuvarande formulering kan uttrycket missförstås och tolkas såsom avseende även individuella stridsåtgärder eller stridsåtgärder i annat sammanhang. Med hänsyn till svårigheten att giva en exakt formulering, och då bestämmelsen i denna del icke utsäger annat än en självklar sak, synes den böra begränsas att avse åtgärd, som grundas på föreskrift av ifrågavarande innehåll.

Under hänvisning till det anförda hemställas,

att riksdagen måtte besluta följande ändrade lydelse av 4 § i förslaget till lag om förenings- och förhandlingsrätt.

Föreningsrätten — — — ogill.

Vad i första stycket stadgas skall icke utgöra hinder för intagande av föreskrift i kollektivavtal, att arbetsledare ej må vara medlem av förening, som avser tillvaratagande av honom underställd personals intressen gentemot arbetsgivaren. Ej heller skall stadgandet äga tillämpning å åtgärd, som grundas på sådan föreskrift.

Med arbetsledare förstås den, som är anställd att såsom arbetsgivarens ställföreträdare leda, fördela och kontrollera arbete, vilket utföres av honom underställd personal och i vilket han icke annat än tillfälligtvis själv deltagar.

Stockholm den 28 april 1936.

Sigfrid Hansson.